

Пясецька Х.
магістрантка II-го курсу
спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Дударчук К.Д.

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНОЗЕМНОГО ТУРИЗМУ

Наявність стійкої системи визначень, концепцій і класифікацій, що охоплюють основні показники туризму, туристичного попиту та пропозиції, економічних наслідків туризму, вимагають розробки загальної методологічної основи реалізації інформаційно-статистичного забезпечення управління розвитком туристичної діяльності. У цьому аспекті особливого значення набуває формування загальних підходів методико-методологічного забезпечення досліджень у сфері статистики іноземного туризму та реалізації її результатів, у тому числі щодо дослідження привабливості туристичних ресурсів для іноземного туризму.

Основу методології вивчення туристичної сфери (зокрема туристичних ресурсів та їх привабливості) становить концепція єдиномоністкого розуміння Всесвіту, головною вимогою якої є вивчення всіх явищ і процесів у їх постійному розвитку та взаємозв'язку. В межах такої концепції досить легко визначити місце географічного дослідження, мета якого полягає у визначенні закономірностей територіальної організації суспільства у сфері міжнародної туристичної інформації. Сутність обраної світоглядної методологічної концепції при конкретизації об'єкту дослідження вимагає застосування системного підходу, структурного аналізу і синтезу як загальнонаукових методів дослідження згідно з його предметом і завданням [5].

Повний комплекс досліджень мав би включати використання як зазначених загальнонаукових методів, так і спеціальних: різних видів моделювання (графового, математичного, графічного), математико-статистичних (кореляційного, факторного, кластерного аналізу, теорії ймовірності), бальної оцінки, районування тощо.

Емпіричний характер дослідження визначає індукцію як основний методичний шлях отримання результатів. Він передбачає три її основні форми: узагальнюючо-описову, статистичну і абстрактно-аналітичну. Згідно з цим відбувається вирішення поставлених завдань і реалізація трьох стадій дослідження. Вихідна інформаційна основа формується на дескриптивній (описовій) стадії. При цьому завдання інвентаризації та систематизації досліджуваного матеріалу вимагає застосування методів порівняльного аналізу та експертної оцінки, статистичних методів та методів первинної обробки даних: вивчення середнього у виборці, відхилень від його значення тощо. Аналітична (інтерпретативна) стадія – пояснення та аналізу досліджуваного об'єкту, його специфічних ознак, як і синтетична (конструктивна) – розробка оптимальних цілей і рекомендацій для управління, передбачають залучення більш складного математичного апарату.

Методи теорії ймовірності дозволяють оцінити інформаційну сутність явищ, ознак та характеристик об'єкту.

Тісноту суспільно-географічних зв'язків між виділеними компонентами дозволяє встановити кореляційний аналіз. Коефіцієнт кореляції також дає можливість з'ясувати, яка доля змін ознаки зумовлена впливом основного фактору, а яка – впливом інших факторів.

Концептуально визначена взаємозумовленість ознак і багатоаспектний взаємозв'язок між компонентами досліджуваного об'єкту визначають можливість застосування факторного аналізу з тим, щоб показати параметри, що спостерігаються у вигляді лінійних комбінацій факторів. Поглиблення кореляційного аналізу факторним дозволяє наблизитися до вирішення завдання типологій та класифікацій різноманітності досліджених ознак і характеристик об'єкту [3].

Методологічним доповненням факторного аналізу, який пояснює зв'язок між певними параметрами, є кластерний аналіз, який дозволяє проводити об'єднання отриманих даних в групи за подібністю (кластери).

Інтерпретація отриманих результатів вимагає широкого використання картографічних методів: картограм, якісного та кількісного фону із застосуванням як розірваних, так і нерозірваних шкал.

Значний потенціал ілюстративності містить у собі метод теоретико-графового моделювання. Головними проблемами, які розв'язують за допомогою даного підходу на емпіричному рівні досліджень, є вивчення просторової диференціації туристичної індустрії та її структурних частин, встановлення основних напрямків туристичних потоків.

Поетапне застосування вищеописаних методів формувало б методику дослідження, яка б реалізувалась у формулюванні концептуальної моделі досліджуваного об'єкту на дискретивній стадії, характеристиці факторів його розвитку, компонентів організаційно-управлінської структури – на аналітичній стадії та закінчилося б побудовою реальної моделі територіальної організації та визначенням напрямів комплексно-пропорційного розвитку комплексу внутрішнього та міжнародного туризму – на синтетичній стадії.

Результати отриманих досліджень повинні своєчасно доходити до користувача і викликати зворотній зв'язок [4]. Це повинно забезпечуватись розвитком інформаційно-управлінських зв'язків системи статистичного забезпечення туризму, що в загальному розумінні являють потоки інформації невиробничого характеру, які спрямовані на забезпечення певної виробничої мети. У цьому випадку виникає необхідність вичленування головних агентів зв'язку – компонентів, які приймають участь у відношеннях зв'язку і є елементами, де конкретний потік зв'язку або починається, або закінчується. Пропонується виділяти три головних агенти зв'язків:

- основні економічні агенти на туристичному ринку як джерело статистичної інформації;
- національні дослідницькі організації;
- державні органи, туристичні фірми та інші економічні агенти

туристичного ринку як користувачі обробленою інформацією, наявність якої вимагає від них певних (адекватних) дій.

Інформаційні потоки від першого до другого агента являють потоки статистичної інформації на основі відповідної звітності.

Інформаційні потоки від другого до третього агента являють результати статистичних досліджень. Але тут потрібно розглянути два випадки третього агента. В першому випадку таким виступають державні органи, які на основі отриманих даних розробляють державну політику в сфері туризму. Результати зазначеної діяльності державних органів разом з вказаними результатами досліджень впливають на туристичні фірми та інші економічні агенти туристичного ринку – другий випадок, що проявляється у формуванні власної політики та діяльності останніх, а ще створює передумови для отримання нових результатів діяльності за кожний наступний рік, які поглиблюють систему досліджень і є зворотнім зв'язком на вже отримані результати кожного попереднього року [1].

З викладеного вище видно, що важливим методологічним питанням є питання забезпечення статистичною інформацією. На сучасному етапі доступна інформація має переважно обмежений і неповний характер і в основному зосереджується лише на звичайних обрахуваннях туристичних прибуттів без якого-небудь попереднього чи наступного аналізу впливу діяльності туризму на економіку різних країн та світу в цілому.

Список використаних джерел

1. Виноградська А.К. Напрямки розвитку туристичного бізнесу в Україні. Проблеми якості у громадському харчуванні, готельному господарстві і туризмі: Зб. наук. пр. К.: Мін. освіти і науки України, Київ. нац. торг.-екон. у-т, 2000. 317 с.
2. Новиков В., Корягін Ю. Економічні проблеми іноземного туризму в Україні. К.: Економіка України, 1992. № 7. 96 с.
3. Полторацька О.В., Книт О.В., Мельниченко С.В. Розвиток туристичної галузі в Україні. Стан та перспективи. Студентська наука в новому тисячолітті: сучасні проблеми громадського харчування, готельного господарства та туризму. Мат. всеукр. студ. наук. конф. К.: Мін. освіти і науки України, Київ. держ. торг.-екон. у-т, 2000. 379 с.
4. Сокол Т.Г. Матеріальна база іноземного туризму в Україні: проблеми розвитку. Проблеми розвитку туризму в Україні і завдання відновлення історичної пам'яті народу засобами туризму. Всеукр. наук.-практ. конф. – К.-Косів.: Укр. ін-т туризму, 1994. Ч. 1. 125 с.
5. Ткаченко Т.І., Гаврилук С.П. Міжнародна туристична діяльність як засіб підвищення конкурентоспроможності підприємств сфери туризму в Україні: теоретичні та практичні аспекти розвитку. Проблеми якості у господарському харчуванні, готельному господарстві і туризмі: Зб. наук. пр.. К.: Мін. освіти і науки, Київ. держ. торг.-екон. у-т, 2000. 317 с.